

la

L'INSTITUT  AGRÍCOLA

Dreccera

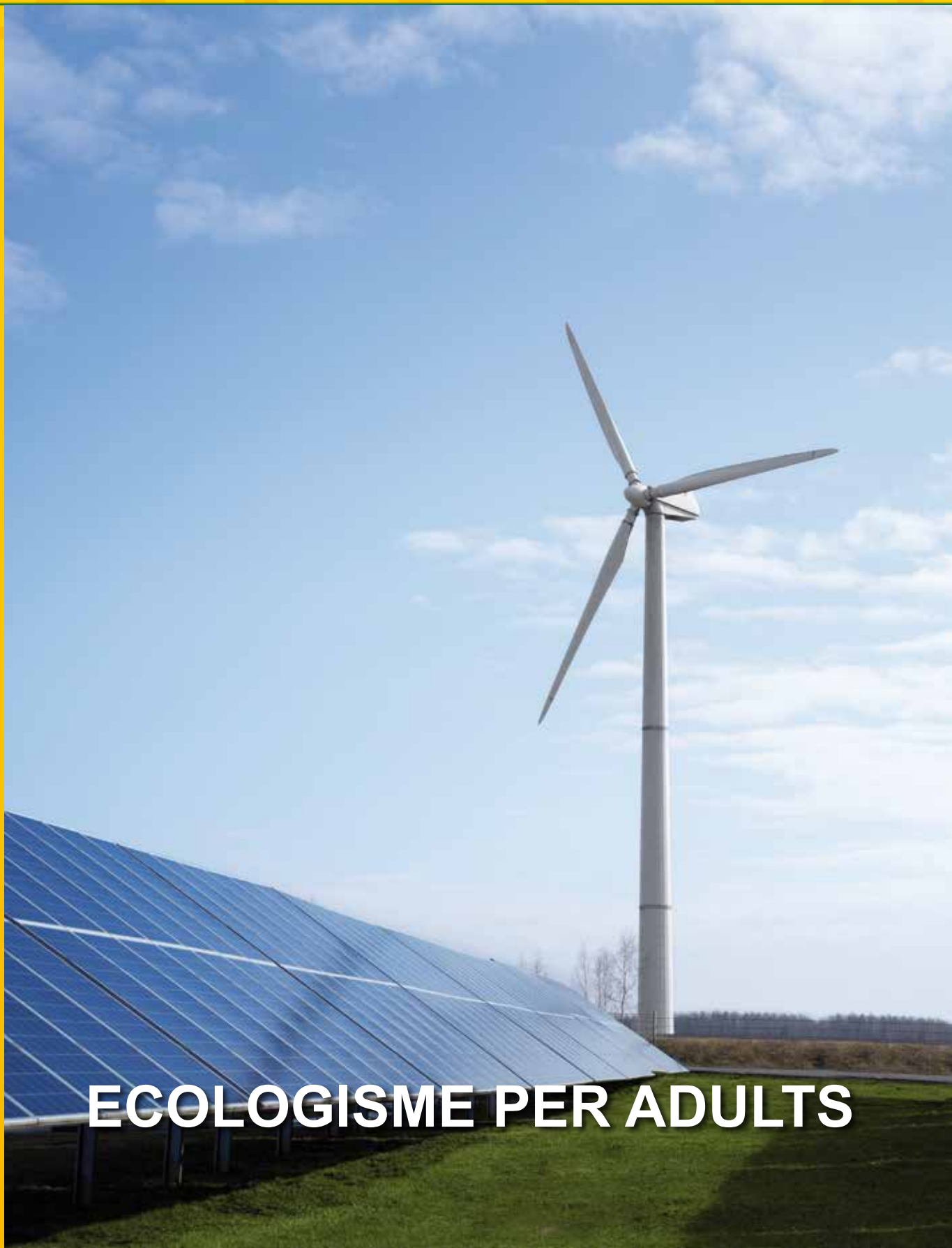
núm. 198

Març-Abril 2023

Revista de la Patronal Agrària de Catalunya fundada el 1851

5€

www.institutagricola.org



ECOLOGISME PER ADULTS



L'INSTITUT AGRÍCOLA

*Associació d'Empresaris Agraris
Fundat l'any 1851*



Empresaris

4 GEOPOLÍTICA AGRÀRIA*Japó, agricultura sense terra***7 LLIBRE***Hágase el agua - Seth M. Siegel***8 TERRITORI***El Parlament de Catalunya rebutja l'ampliació de la ZEPA del Baix Llobregat***10 EUROPA***Bon acompliment del comerç agroalimentari de la UE el 2022, malgrat els reptes***12 L'INSTITUT AGRÍCOLA***Baldri Ros reelegit president***14 OPINIÓ***El círculo vicioso de la España interior y cómo acabar con él - Javier Santacruz, jefe del Servicio de Estudios del Institut Agrícola***16 INFORMACIÓ***Notícies breus***18 RECULL DE PREMSA***Incompetentes o mentirosos
Toni Bolaño - CRÒNICA GLOBAL***20 FORESTAL***Directrius UE
Regament LULUCF***22 RECULL DE PREMSA***Entre el proteccionismo verde y el liderazgo contra el cambio climático
Federico Steinberg - EXPANSIÓN***ECOLOGISME PER ADULTS**

El 29 d'abril es celebra el 25 aniversari de la ratificació per part d'Espanya del Protocol de Kioto. El balanç d'aquest protocol no ha estat del tot satisfactori, donat que les emissions totals de CO2 varen ser, al 2022, pràcticament les mateixes que al 1998. Encara que Kioto va propiciar polítiques que han reduït la intensitat de les emissions, això no és suficient. Resta, per tant, moltíssim per fer i tenim escassos 25 anys per arribar al 2050 amb zero emissions netes.

Comença a ser evident que l'ecologisme tradicional no està equipat per pilotar l'enormitat de la transició energètica. En primer lloc, una part de l'activisme ecologista defensa postures obstructionistes i incoherents amb la lluita contra el canvi climàtic, com, per exemple, la residència a agilitzar la transició de nous projectes d'energies renovables, l'obsessió pel decreixement o la dogmàtica aversió a l'energia nuclear inclús com a solució temporal. És indubtable que per cimentar grans consensos socials i vies amplies d'acord, s'ha de fer des de la capacitat potent de les persones que ho lideren. Urgeix replantejar l'estratègia mediambiental des del pragmatisme, el realisme, l'eficàcia i l'ambició, i on la militància i les quimeres donin pas a l'anàlisi crític i a la planificació raonada i l'activisme social al desplegament econòmic.

Cal assumir, en primera instància, que hem d'adaptar-nos a un augment de les temperatures en les pròximes dècades. I, a continuació, cal explicar amb claredat als ciutadans on radica el problema de les emissions (la producció d'electricitat, la climatització d'edificis, la indústria i el transport a parts iguals) i presentar una planificació creïble i sensata per abordar la reducció.

Cap gestió efectiva és possible sense una rendició de comptes. Per a que el cost de les polítiques climàtiques sigui assumible és imprescindible analitzar-les i comparar-les en termes de cost-benefici i horitzons temporals. Per aquesta raó, una comptabilitat pública climàtica és essencial, en especial, en els casos que s'haurà de prioritzar entre diferents assignacions de recursos públics, limitats, i compensar com procedeixi.

El canvi de tecnologies energètiques no pot ser una improvisació al servei del canvi climàtic que destrueixi teixit econòmic empresarial, sinó que ha d'estar coordinat amb les empreses i principals ocupadors, per tal que la transició energètica avanci a la velocitat a la que les empreses adaptin els seus processos.

Per aquesta raó, serà clau des del sector públic, el crear un entorn el més favorable possible a la innovació, tant des del punt de vista de marc institucional, com d'atracció i desenvolupament de capital financer i humà.

la Drecera

Director:

Josep Maria Majó

Redacció, Administració i Publicitat:

Plaça Sant Josep Oriol, 4 - Barcelona 08002

Tel. 93 301 16 36

Fax. 93 317 30 05

E-mail: info@institutagricola.orgwww.ladrecera.com**Impressió:**

OFFSET INFANTA

Suscripció anual:

30 euros

Dipòsit Legal:

B - 23.784 - 1993

Associada a l':

LA DRECERA expressa la seva opinió mitjançant l'Editorial. Les informacions i opinions expressades en els articles signats són d'exclusiva responsabilitat dels seus autors.



JAPÓ, AGRICULTURA SENSE TERRA



Els japonesos han adoptat un enfocament d'alta tecnologia per a l'agricultura com ho han fet amb tot

En un país amb escassetat de terra cultivable i falta de mà d'obra, l'agrotecnologia ha augmentat la precisió en el monitoratge i manteniment dels cultius. Fins i tot permet cultivar sense terra o en àrees amb accés limitat a l'aigua, una preocupació creixent a tot el món. Ara el país vol exportar el seu model i ajudar altres nacions en desenvolupament a aconseguir cultius més eficients.

Degut de la situació geogràfica del Japó, la seva cadena de subministrament d'aliments depèn en gran mesura de les importacions. Aquesta situació fins al dia d'avui té un impacte important en les activitats agroalimentàries i en les estratègies de desenvolupament agroalimentari japonès a Àsia on el Japó té una posició privilegiada gràcies a diferents acords comercials que completen el tractat de Lliure Comerç existent amb la Unió Europea.

És un **mercat de màxim interès** per al sector agroalimentari internacional, ja que, segons l'**ICEX, necessita importar el 60% del seu consum d'aliments**. Una cosa a la qual s'uneix la gran curiositat del consumidor nipó per provar nous productes i la percepció de qualitat que té dels aliments i begudes importats d'Europa.

És per això que el país nipó és el **quart mercat extracomunitari** per a les exportacions agroalimentàries espanyoles, amb **un increment del 49% en el primer semestre** del 2022 respecte al mateix període de l'any anterior.

És un dels importadors més importants de blat, blat de moro i carns, així com de soja, al costat de la Xina i els Estats Units. L'illa de Hokkaido, al nord, és la zona més agrícola del país. S'estima que la major part de les persones que treballen en aquest sector ho fan només a temps parcial, en petites parcel·les, i obtenint ingressos complementaris d'altres fonts. El sector es troba molt envellit, amb una mitjana d'edat de l'agricultor superior als seixanta anys. La producció està atomitzada, amb una mitjana d'àrea per explotació que no assoleix les dues hectàrees.

A més, Japó és un dels països més innovadors quant a **foodtech**. La indústria japonesa està impulsant l'**ús de la intel·ligència artificial (IA)**, i treballant per desenvolupar una indústria agroalimentària **sostenible a llarg termini**. També, des del país nipó estan utilitzant la tecnologia per portar **un millor control de l'estat dels productes alimentaris, augmentar la traçabilitat i eliminar fallades en la cadena de conservació**.

L'ALTA TECNOLOGIA HA PERMÈS L'EXPANSIÓ SENSE TERRA

Amb la tecnologia, el govern busca atraure els joves que tenen poc interès a treballar directament al camp, però als quals sí que els agrada la tecnologia. És un intent per revivir una indústria clau que cada vegada compta amb menys persones.

En gairebé una dècada, el nombre de productors agrícoles japonesos ha caigut de 2,2 milions a 1,7 milions i l'edat mitjana és de 67 anys. Només el 7% de la població activa del Japó està empleada al camp, i la majoria dels agricultors treballen només a temps parcial.

La topografia limita en gran mesura l'agricultura del Japó, que pot produir només el 40% dels aliments que necessita. Quasi el 85% del territori està ocupat per muntanyes i la major part de la terra cultivable restant es dedica a cultivar arròs. Aquest gra sempre ha estat l'aliment bàsic dels japonesos. El govern atorga subsidis als productors d'arròs per mantenir la producció en petites propietats d'una hectàrea, però el canvi dels hàbits alimentaris ha robat protagonisme a aquest cultiu. El consum per càpita ha caigut des de 118 kg el 1962 a menys de 60 kg d'arròs en els últims anys. Així Japó ha començat a fomentar la diversificació al camp.

"FÀBRICA DE VERDURES"

Com que no hi ha mà d'obra disponible, els agricultors van recórrer a la maquinària i la investigació biotecnològica. Cada vegada s'utilitzen més drons en tasques com la fumigació, fent en mitja hora la feina que portaria un dia complet a qualsevol treballador.

A través de la producció en hivernacles i hidroponia, Japó ha pogut expandir la seva producció de fruites i verdures. Per exemple, l'empresa **Mirai Group** és pionera en la producció d'aliments en vertical i actualment recull al voltant de 10.000 enciams al dia. La productivitat és cent vegades més gran en comparació amb el mètode convencional. A través d'un sensor, la companyia controla la llum artificial, els nutrients, el diòxid de carboni i la temperatura de cultiu hidropònic. La llum artificial fa que les plantes creixin ràpidament, i el maneig controlat elimina la pèrdua per malalties. Malgrat l'alt cost d'energia que representa el mètode, el nombre aquest tipus d'instal·lacions al Japó s'ha triplicat en una dècada, a gairebé 200 actuals. El mercat hidropònic està creixent a tot el món i actualment representa una mica més de US\$1.500 milions. I d'acord amb el pronòstic d' **Allied Market Research**, s'espera que es multipliqui per a partir d'aquest 2023, arribant als US\$6.400 milions.



Prop de Kioto, en un edifici anodí en un lloc industrial dona poca pista sobre la productivitat a l'interior: **30,000 enciams creixen** aquí diàriament, sota llum artificial i sense a penes intervenció humana. Aquesta "fàbrica de verdures", que utilitza les últimes tècniques d'agricultura vertical, forma part d'una tendència nascuda per necessitat al Japó, on l'agricultura tradicional s'enfronta a una doble amenaça per l'envelliment de la població i la migració cap a les ciutats. Amb l'edat mitjana d'un agricultor al Japó de 67 anys i pocs candidats per reemplaçar els que s'estan morint, el país s'ha vist obligat a convertir-se en pioner en l'anomenada agricultura vertical. Empreses de renom mundial com **Panasonic**, **Toshiba** i **Fujitsu** han intentat convertir velles línies de producció de semiconductors amb diferents nivells d'èxit.

Una de les poques empreses que obté guanys ràpidament, **Spread** produeix 11 milions d'enciams a l'any a la seva última fàbrica a Kioto, una vasta àrea estèril on les verdures s'apilen en prestatges de diversos metres d'altura. Les màquines mouen els enciams al voltant de la fàbrica a àrees on la llum, la temperatura i la humitat són ideals per a aquesta etapa de creixement. El procés funciona sense terra ni pesticides, i només una dotzena de treballadors recullen l'enciam al final. Altres països han emprat tècniques d'agricultura vertical, especialment a Dinamarca i Estats Units.



Enciams cultivats amb llum artificial: als voltants de les ciutats japoneses sorgeixen de la terra les "fàbriques de verdures" automatitzades per reemplaçar un camp despoblat i assotat per repetides catàstrofes naturals

Però, és aquest sistema respectuós amb el medi ambient? És cert que fa servir més energia en comparació amb la producció fent servir el sol, però d'altra banda productivitat és més gran que en una superfície similar. El sistema permet a l'empresa produir vuit collites d'enciam a l'any, independentment de la temporada. Spread també fa servir significativament menys aigua que els mètodes agrícoles tradicionals.

El Japó ja té al voltant de 200 fàbriques d'enciam que utilitzen llum artificial, però la majoria d'elles són de petita escala, però segons el grup de consultoria especialitzada **Innoplex**, aquestes fàbriques es duplicaran en nombre per al 2025. Altres empreses s'estan pujant al carro de l'agricultura intel·ligent, amb **Mitsubishi Gas Chemical** construint una fàbrica al nord-est de Fukushima que produirà 32.000 enciams al dia. Tampoc és només enciam: els tomàquets i les maduixes cultivats per computadora sota llum artificial ja estan en camí.

AJUT A PAÏSOS EN DESENVOLUPAMENT

Amb el suport de la tecnologia, el Japó també s'ha compromès a ajudar els països del continent africà a duplicar la producció anual d'arròs a 50 milions de tones per al 2030. Ja s'estan duent a terme projectes específics a l'Àfrica.

Al Senegal, per exemple, els japonesos van invertir a capacitar tècnics agrícoles i a transferir tecnologia principalment de reg. Com a resultat, la productivitat ha augmentat de quatre a set tones d'arròs per hectàrea i els ingressos dels productors han augmentat, aproximadament, un 20%. L'estratègia japonesa és promoure la inversió privada i expandir el comerç de maquinària agrícola sostenible a tot el continent africà. Amb la intenció d'ajudar a reduir les pèrdues posteriors a la collita, revitalitzar la indústria alimentària i augmentar els ingressos rurals, el Ministeri d'Agricultura, Silvicultura i Pesca del Japó va formular l'Estratègia Global de la Cadena de Valor Alimentari per aplicar-la als països en desenvolupament com Vietnam, Myanmar o Brasil.

Lectures recomanades

HÁGASE EL AGUA

Seth M. Siegel

Hágase el agua demostra com mitigar la pitjor de les calamitats hídriques que s'acosten. Israel, un país on el seixanta per cent de la superfície és desert, no només va poder resoldre el problema de l'aigua, sinó que la té en abundància. Fins i tot proveeix d'aigua els seus veïns — palestins i jordans — tots els dies.

Hágase el agua es basa en una investigació meticulosa i també en cents d'entrevistes que revelen els mètodes i tècniques dels inventors, en ocasions poc convencionals, que van permetre a Israel liderar el món amb tecnologia hídrica innovadora.

El llibre també relata històries desconegudes sobre com la cooperació en els sistemes hídrics pot forjar vincles diplomàtics i promoure la unitat. És notable que, no fa tant de temps, l'Iran — amb qui actualment es dona una situació d'hostilitat —, depenia d'Israel per a l'administració dels seus sistemes hídrics, i l'accés de la Xina al coneixement israelià sobre la gestió de l'aigua va contribuir a entibiar les gelades relacions que tenia amb aquest país.

Hágase el agua és una història amb una redacció exquisida sobre la visió i el sacrifici d'una nació i un poble que fa temps van transformar la seguretat hídrica en una de les seves principals prioritats. Malgrat els escassos recursos hídrics naturals, de tenir una població i una economia en creixement, i veïns de



vegades hostils, Israel ha aconseguit mantenir-se a l'avantguarda en la corba d'innovació pel que fa a l'aigua per assegurar-se un futur vital i dinàmic.

Qualsevol ciutat, país i lector poden beneficiar-se en conèixer el què va fer el país per sobreposar-se a importants desafiaments i deixar de ser una terra amb sed per convertir-se en una superpotència de l'aigua.

Es tracta d'un llibre brutal. És una història d'Israel a través de l'aigua. Compte com Israel ha solucionat de manera extraordinària el problema de l'aigua. El 1950, van arribar els enginyers britànics i els van dir: amb els recursos hídrics que teniu, aquí hi caben dos milions de persones. Avui, Israel té nou milions d'habitants, i a més exporta productes de la terra a tota la regió.

Seth M. Siegel és advocat, escriptor i emprenedor exitós. Els seus assajos sobre l'aigua i altres temes relacionats amb la política han aparegut a **The New York Times**, **The Wall Street Journal**, **Los Angeles Times** i en publicacions líders d'Europa i Àsia. És membre del Consell de Relacions Exteriors. Ofereix conferències sobre diversos temes, com polítiques hídriques, política d'Orient Mitjà i seguretat nacional.

El Parlament de Catalunya rebutja l'ampliació de la ZEPA del Baix Llobregat

- El Parlament insta a la consellera Teresa Jordà a retirar la seva proposta i començar de cero recercant el recolzament del territori, els ajuntaments, els empresaris agrícoles i les cooperatives agràries.
- L'Institut Agrícola valora molt positivament el rebuig de l'ampliació de la ZEPA del Baix Llobregat pel Parlament.
- L'Institut Agrícola demana a la consellera Teresa Jordà que convoqui de forma immediata a totes les parts implicades i retiri la seva proposta que ni soluciona els problemes del passat, ni la gestió del present ni els reptes del futur.

Amb els vots de Junts per Catalunya, Partit dels Socialistes de Catalunya, Ciutadans i VOX, la Comissió d'Agricultura del Parlament ha rebutjat l'ampliació de la ZEPA del Baix Llobregat. Amb només els vots favorables d'ERC, el Parlament ha aprovat instar al Govern a "descartar l'ampliació que ha projectat el Departament d'Acció Climàtica de la Generalitat de Catalunya per a la ZEPA del Baix Llobregat i centrar-se en solucionar els incompliments que especifica la Carta d'Emplaçament del febrer del 2021 de la Comissió Europea".

Així mateix, la Comissió d'Agricultura ha acordat "potenciar, des de totes les vessants, l'activitat agrària del Baix Llobregat com a hub agroalimentari català, aprofitant el seu emplaçament estratègic dins el gran pol de consum que representa l'Àrea Metropolitana de Barcelona".

L'Institut Agrícola valora molt positivament la decisió parlamentària e instar també al Govern a negociar amb el territori -ajuntaments, entitats agrícoles i cooperatives agràries- a fi i efecte de complir les recomanacions de la Comissió Europea que en cap moment aposten per l'ampliació de la ZEPA i sí demana un pla de gestió, amb pressupost, per regenerar mediambientalment l'actual ZEPA.

En el debat de la Comissió s'ha posat de manifest la "Inexistència dels estudis científics que la llei d'espais naturals preveia en el moment de la proposta que havia de fer el Departament d'Acció Climàtica. Només es fa referència a estudis de les organitzacions que van impulsar la denúncia davant la UE, que son part interessada".

La Comissió d'Agricultura s'ha referit en diverses ocasions a la nostre organització destacant que l'Institut Agrícola "**disposa de diversos estudis i dictàmens que indiquen que l'ampliació és inadequada i no serveix per a solucionar la carta d'emplaçament**" i cita el "dictamen elaborat pel prestigiós ornitòleg Jordi Sargatal on es recalca la inutilitat de protegir la zona agrícola; l'estudi de l'economista Javier Santacruz que posa de relleu l'ineficient i absoluta manca de gestió de la zona protegida i l'estudi del biòleg Josep Lascrain que posa de relleu que la proposta que s'ha dissenyat no compleix amb els requisits que la UE indica per a designar zones humides a la Xarxa Natura 2000".

També la Comissió ha posat de relleu que "l'actual llei d'espais naturals de Catalunya, modificada recentment mitjançant la llei d'acompanyament de pressupostos, indica clarament que cal acordar la

proposta amb els ajuntaments afectats, de forma prèvia al procés d'exposició pública. Cal, doncs, reiniciar el procés amb totes les garanties".

Des de l'Institut demana a la consellera Teresa Jordà que convoqui de forma immediata a totes les parts implicades i retiri la seva proposta que ni soluciona els problemes del passat, ni la gestió del present ni els reptes del futur".

L'informe encarregat per l'Institut Agrícola desmunta la proposta d'ampliació de la Zona d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA) del delta del Llobregat impulsada pel Govern. En concret, l'Executiu català vol passar de les 935 hectàrees protegides actualment a un total de 2.372.

Però el dictamen sosté que, segons les peculiaritats de l'avifauna afectada, l'extensió de la reserva en els cultius no garanteix la preservació dels especímens. L'estudi està signat per l'ornitòleg i naturalista Jordi Sargatal Vicens, una de les veus més autoritzades en la matèria.

L'Institut Agrícola sempre ha advertit que el mandat de la Comissió Europea no implica una ampliació de la ZEPA, com defensa el Govern autonòmic, sinó l'adopció de mesures restauratives d'un espai de gran valor ecològic. Ara, el posicionament de l'Institut Agrícola queda reforçat per l'argumentació de Sargatal.

En el document, l'ornitòleg es mostra rotund: "Per a totes les espècies d'ocells esmentades amb nom i cognoms [la carta d'emplaçament esmenta 21 tipus d'anàtides], sobretot les lligades a les zones humides, que són la majoria, puc assegurar que **la manera de millorar les seves poblacions no és doblar les hectàrees de zones ZEPA**".

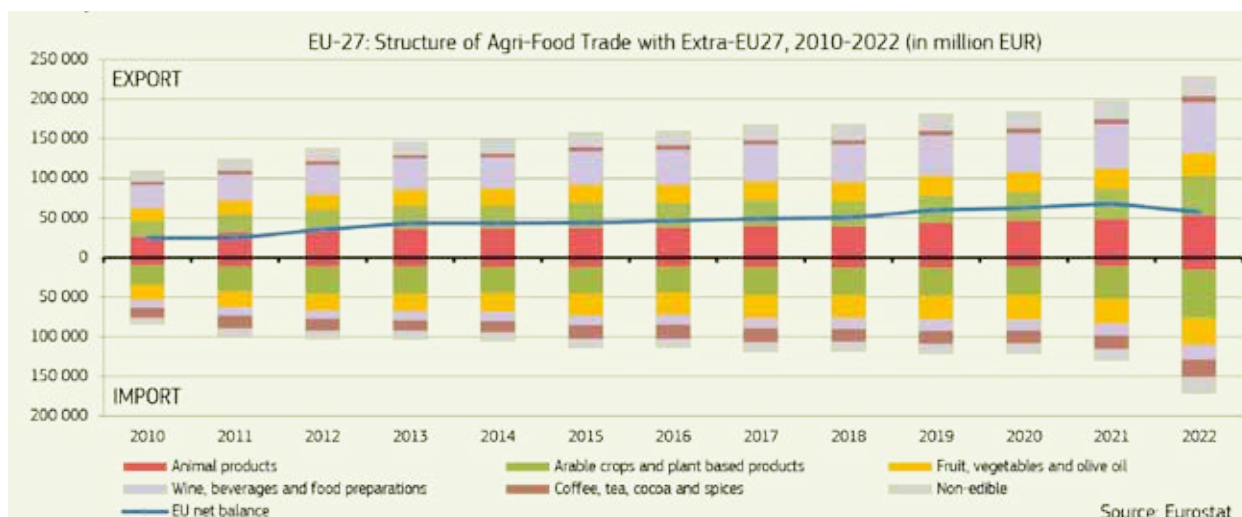
"I menys si aquestes hectàrees, com és el cas, són zones agrícoles", precisa el naturalista, en referència a les explotacions de la zona. "Si l'ampliació es fes sobre altres zones humides, potser sí que doblant superfície es podrien doblar poblacions d'aquàtiques. Però en el cas que ens ocupa això no seria una solució", argumenta.



BON ACOMPLIMENT DEL COMERÇ AGROALIMENTARI DE LA UE EL 2022 MALGRAT ELS REPTES



- Mirant cap a l'any 2022, l'últim informe de seguiment publicat per la Comissió Europea mostra que el comerç agroalimentari de la UE va ascendir a 401.500 milions d'euros durant l'any, amb una balança comercial positiva de 58.000 milions d'euros.
- Malgrat els augments dels preus mundials, els volums de productes agroalimentaris comercialitzats no han disminuït i, en ocasions, fins i tot han augmentat.
- La Unió Europea continua sent el principal comerciant mundial de productes agroalimentaris, reconeguts per la seva qualitat i competitivitat.
- L'àmplia xarxa de relacions i acords comercials de la UE va permetre la diversificació dels socis comercials per superar els desafiaments que al llarg de l'any va suposar la invasió d'Ucraïna per part de Rússia.



EXPORTACIONS

El 2022, les exportacions agroalimentàries de la UE van assolir els 229.800 milions d'euros, un augment del 31 % en comparació amb el 2021. Els **cereals** i els preparats i productes de molta de cereals han estat els que més han augmentat en les exportacions totals de la UE. Aquests productes van representar el 7 % i el 10 % de les exportacions de la UE, respectivament. D'acord amb el seu compromís amb la seguretat alimentària mundial, la UE ha estat augmentant les exportacions de blat a les economies en desenvolupament. Les destinacions més importants van ser Algèria (4,9 milions de tones), el Marroc (4,1 milions de tones), Egipte (2,9 milions de tones) i Nigèria (2,5 milions de tones).

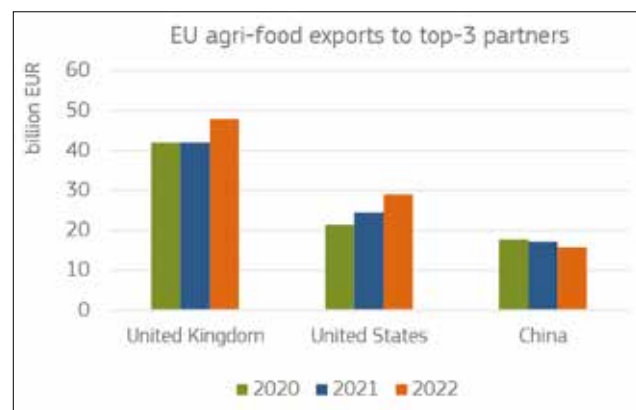
Una de les principals exportacions de la UE continua sent els **productes lactis** amb un valor d'exportació de 20.400 milions d'euros el 2022. La **carn de porc** també va continuar sent el producte carni de més exportació l'any passat amb 13.800 milions d'euros, malgrat una caiguda en la demanda xinesa.

IMPORTACIONS

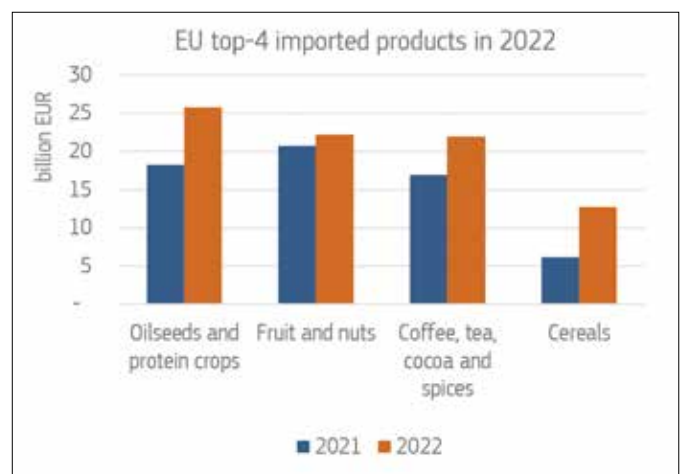
El 2022, les importacions de la UE van augmentar un 32 % en comparació amb el 2021 en termes de valor. Això representa 172.000 milions d'euros d'importacions. Això es deu en gran part a un augment en els preus mundials, especialment per als productes de **llavors oleaginoses** i el **cafè**. La primera categoria de productes importats són les llavors oleaginoses i les proteaginoses, de les quals la UE va importar 25 800 milions EUR el 2022. L'augment dels preus mundials s'ha combinat amb una creixent necessitat d'importar **gira-sol** i **soja** a causa de la sequera estival de 2022. Aquest també ha estat el cas de les importacions de **blat de moro** per compensar la caiguda de la producció interna de la UE.

En cas contrari, les **fruites** i **nous**, així com el **cafè**, el **te**, el **cacau** i les **espècies** continuen sent la segona i tercera categoria agroalimentària importada a la UE en termes de valor, que va augmentar significativament respecte al 2021, mentre que els volums es van mantenir relativament estables.

En termes de socis comercials, el Regne Unit continua sent, amb molt, la primera destinació de les exportacions de la UE, i representa una cinquena part del total de les exportacions de la UE. Els Estats Units ocupa el segon lloc, amb el 13 % de les exportacions de la UE el 2022, seguit de la Xina amb el 7 % de les exportacions totals de la UE.



El **Brasil** continua sent la primera font d'importació per a la UE, representant el 12% del total de les importacions de la UE. El Regne Unit ocupa el segon lloc, amb el 9% de les importacions de la UE el 2022. Ucraïna ha superat els EUA el 2022 com la tercera font d'importació d'importacions agroalimentàries de la UE.



Baldiri Ros, reelegit president de L'Institut Agrícola Català de Sant Isidre

L'assemblea general de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre ha reelegit Baldiri Ros com a president de l'entitat. L'assemblea, màxim òrgan de la institució, també ha triat la nova junta directiva per als propers anys. El suport a la candidatura ha estat majoritari que agrupa empresaris de tots els sectors de producció agroalimentària.

LA NOVA JUNTA DIRECTIVA

L'Institut Agrícola enceta un nou equip de govern per aquests propers quatre anys. Socis que amb el seu compromís, vetllen pels interessos comuns de tots els associats. Un càrrec de representació, no és altra cosa que un acte lliure i de generositat.

Quan hom carrega la motxilla d'una representació, enceta una llarga excursió amb objectius marcats i traçats al planell. No fa falta altra cosa que entregar-se com a referent, com a líder, per tal d'aconseguir que cada membre del conjunt, a la seva manera, pugui arribar a assolir individualment l'objectiu personal sense deixar, però, de compartir interessos amb aquells que l'acompanyen.

Aquests socis que ens representen doncs, són síntesi i referència del que som i volem i, alhora, exemple d'entrega altruista en benefici del conjunt. Aquests socis són la nostra presència en defensa de les activitats econòmiques que alhora ens permeten i autoritzen a poder ser socis de l'entitat.



President: Baldiri ROS PRAT
Vicepresident: Joan PONS FONT
Tresorer: David AGUIRRE PUJOL
Secretari: Josep Maria MAJÓ CODINA

Vocals.

M^{re} Asunción BALDRICH FORTUNY, Toni BARTOLÍ SALA, Rosa M^{re} BLANCH SALESAS, M^{re} Carmen BRUACH GALIÁN, Marc COMALRENA DE SOBREGRAU ESTEVE, Ramon D'ABADAL LACAMBRA, Irene D'ABADAL MAS, Joan DE FIGAROLAS BOSCH, Marc GARRIGASAIT COLOMÉS, Joan LLOPIS FAURA, Josep MATEO LUJAS, Ernest MESTRES HUGUET, Joan PASCUAL FERRAN, Joan PONS SERRA, Lluís TERRADES MIARNAU i Albert VALLOSERÀ GUILERA

Paraules del President

La presidència que avui acaba, penso que ha estat positiva i hem mantingut els compromisos adquirits, juntament amb la Junta Directiva. Són molts els reptes que se'ns han presentat: la fiscalitat competitiva, millora d'infraestructures, la propietat, l'aeroport, l'aigua i sobretot la defensa d'un model d'empresa agrària adequada a les necessitats d'avui.

És cert que aquestes darrers anys la conjuntura no ha estat fàcil: la pandèmia, la inflació, la sequera, els dubtes a Europa sobre el model d'agricultura i ruralitat, les directives del camp a la taula, economia verda ... fan complexa la pervivència d'una agricultura i d'un món rural que garanteixi l'autonomia alimentària.

Les propostes que hem fet, i fem, i continuarem fent, són per fer més competitives les nostres empreses, per reforçar l'economia productiva davant d'una conjuntura econòmica amb un creixement moderat sostenible en el temps, però amb una gran incertesa de magnituds considerables per factors econòmics i geopolítics difícils de controlar.

Hem de tenir en compte que, probablement, a finals de 2023, Espanya recuperarà el PIB de l'any 2019 amb un fort endeutament públic, amb tipus d'interès alts, amb una inflació subjacent preocupant, amb una incògnita de la duració de la guerra, dubtes en els preus de l'energia, amb un atur estructural molt alt per sobre de la mitjana europea i amb una amenaça de la Comissió Europea d'ajustar els dèficits públics dels Estats membres.

Aquest panorama és amb el que haurem de conviure i treballar, i per aquesta raó, preparar-nos. La Junta que acaba avui, deixa un llegat que els que continuïn i els nous que s'incorporen hauran de cuidar i millorar.

Hem arribat al final d'un mandat i en la llarga trajectòria és una parada més de la història, una parada per renovar-se, per agafar energies, per programar un altre trajecte de 4 anys més.

Per que això fos possible, havíem preparat una transició ordenada i adequada a les necessitats de la institució. Fa dies que vàrem començar aquesta tasca de buscar equip i Presidència, que garantís la continuïtat i essència de la institució, que preservés la rellevància adquirida i millorar-la.

Sabeu de la meva llarga trajectòria com President i vàrem pensar en un procés de transició que complís els requisits expressats anteriorment. Però aquesta

voluntat es va veure truncada donat que la persona en la que vàrem pensar, el Ramón d'Abadal, per prescripció mèdica li van recomanar una etapa de vida més serena i tranquil·la.

Per superar aquest inconvenient, vàrem pensar en un model de presidència compartida. Aquest model consisteix en que jo continuï de president els dos primers anys i donar pas a la presidència d'en Joan Pons. Hem preparat un equip ajustat al mínim estatutari (20 persones), que en el procés electoral ja està proclamada per la Mesa electoral.

La meva presidència ja ha arribat al seu final. Les causes excepcionals ja mencionades fan que jo continuï dos anys per tal de fer un procés de transició sense sorpassos indesitjats.

Durant el període de presidència, haig de recordar a persones que sempre van col·laborar, lleials a la casa i que ja ens han deixat: Josep Roca de Vilassar i Lluís Fisas de Molins de Rei. Però també, a persones que han aportat i encara aporten a la institució tems i saviesa, amb lleialtat, com Ramón Ferrer, Pere Castells, Josep Tombas, Mateu Comalrena, Francesc Launes, Carles Pagès, M^a José Sala, Monica de Habsburg, i segur que hem deixat alguns, donar-lis les gràcies per la seva col·laboració i amistat, i també agrair-lis a tots aquells socis que al llarg dels anys han delegat la seva confiança en la meva persona. No podem deixar a banda la valuosa aportació de la Secretaria d'Organització, generosa, lleial i encertada gestió al servei de la institució, M^a Carmen Bruach, ella ens ha aportat estratègia, organització i eficàcia de l'Institut.

Venen temps difícils, convulsos, políticament confusos, socialment delicats i econòmicament insegurs. Per aquesta raó es fa imprescindible estar preparats per la defensa de l'empresa, la propietat, davant uns governants insensibles, incompetents, que no respecten a la ciutadania i falten sempre que poden a la paraula donada. És per això que els darrers anys ens hem preparat per ser més eficaços, apart de l'equip de la casa que respon als reptes demanats, ens hem dotat d'assessors externs i servei de comunicació per potenciar els nostres propis serveis i poder comunicar amb eficàcia les accions dutes a terme.

La insensibilitat, la incompetència i prepotència dels qui ens governen fan difícil la tasca de l'empresariat, i és per això que ens hem de preparar.

El círculo vicioso de la España interior y cómo acabar con él

«Cuando no hay ideas claras y un diagnóstico bien hecho, el resultado más probable es la melancolía, o peor, jugar con el presupuesto público como remediador de todos los males»

Javier Santacruz, Economista y Analista financiero
Jefe del Servicio de Estudios del Institut Agrícola

La opini3 p3blica est3 **alarmada con la sequía en las últimas semanas**. No es para menos. Se trata, sin duda, de un fenómeno muy preocupante cuyo impacto va más allá de las cosechas actuales. En realidad, la principal fuente de preocupaci3n es el impacto que tendrá en la próxima cosecha, dado que llevar al extremo la falta de nutrientes del suelo y el nivel de humedad provoca o bien el fracaso de las explotaciones, o bien en el caso de que se decida suplementar con fertilizantes o riego (siempre y cuando haya disponibilidad), el coste económico por hectárea se dispara.

Sin embargo, la falta de una pluviometría regular no es la única amenaza para el territorio del interior de España. Existen varias tendencias paralelas que, combinadas entre sí, dan lugar a lo que podríamos llamar el **‘círculo vicioso de la España interior’**. Y como casi siempre sucede en las grandes tendencias sociales, detrás de este ‘círculo vicioso’ se encuentran razones económicas e institucionales.

Más allá de otras tendencias secundarias no menores, los **cinco vectores que atenazan a una buena parte del territorio peninsular** (también insular) son: 1) el decrecimiento vegetativo sin compensaci3n por fenómenos migratorios; 2) el abandono masivo de actividades económicas no valorizadas en mercado;

3) la proliferaci3n sin control ni gesti3n de las masas forestales generando combustible para incendios; 4) la falta de gesti3n hídrica tanto de uso de riego como de consumo humano; y 5) la falta de conexi3n fluida de los mercados locales con cadenas de valor hacia el exterior.

A su vez, estos vectores principales est3n condicionados por macro tendencias a las cuales se les suele echar la culpa de los males del territorio, cuando **el problema est3 en su deficiente, o incluso, inexistente gesti3n**. La longevidad (fen3meno que combina una esperanza de vida más larga junto a un incremento sostenido de la edad media de la poblaci3n), la concentraci3n demográfica en grandes ciudades o fenómenos climatológicos extremos como sequías e inundaciones (tipo El Niño) no son enemigos que batir, dado que todos ellos son tendencias históricas, con un recorrido de muy largo plazo y sobre las que no es sencillo intervenir. El problema es no saber gestionar estas macro tendencias, no saber adaptarse a un mundo cambiante y no saber generar nuevos espacios para obtener ganancias de productividad y competitividad.

Cuando no hay ideas claras y un diagnóstico bien hecho, el resultado más probable es la melancolía o, lo que es peor, **jugar con el presupuesto público como remediador de todos los males**.

¿Que se está produciendo una pérdida de población en una determinada provincia? Allá que va el político de turno a ofrecer subvenciones para intentar taponar la sangría demográfica que, a lo sumo y suponiendo que se ejecuten todas (que es mucho suponer) dejan 230 euros por trabajador contratado. ¿Que se considerara intolerable que no haya un hospital en un radio de 50 kilómetros? No se preocupen, nos sobra el dinero público para parchear la situación con pseudo centros infrutilizados que empeoran la ya de por sí escasa oferta de atención primaria. ¿Que no hay cobertura 4G en un terreno al que no cruza ni tan siquiera una línea de alta tensión? Se hacen licitaciones que en su mayoría quedan desiertas porque ni subvencionando es rentable económica y socialmente la infraestructura.

Cuando se plantean estas preguntas y se dan estas respuestas, **la crítica por su inconsistencia e ineficiencia casi siempre recibe una misma contraréplica:** «Algo habrá que hacer. Y si a usted no le gusta esto, ¿qué cree que habría que hacer?». Aquí es donde tocaría hacer una disección de propuestas para la que necesitaríamos más de un artículo periodístico. Es (o debería ser) el programa de gobierno de las instituciones que ahora actúan de manera dispersa e inconexa (en muchos casos, haciendo lo que buena-mente pueden o creen saber), la mayor parte de ellas sometidas a escrutinio del votante de aquí a menos de un mes.

«**Todo empieza con la implantación ordenada de ‘zonas económicas especiales’, donde uno de sus componentes es la fiscalidad diferenciada»**

Pero sí existe el espacio y la oportunidad para decir que la primera piedra de un plan que pretenda romper el ‘círculo vicioso’ de la España interior pasa por crear los incentivos adecuados para invertir, atraer población y modernizar el marco institucional sujetos a dos restricciones: el presupuesto público y las cuentas de resultados de las empresas que deciden apostar por estos territorios. **Todo empieza con la implantación ordenada de ‘zonas económicas especiales’**, donde uno de sus componentes es la fiscalidad diferenciada. Lo aprobado recientemente para Soria, Cuenca y Teruel (omitiendo de manera ignominiosa a Zamora) es el arquetipo de lo que más arriba definíamos como «parche».

Al mismo tiempo, es imprescindible **potenciar la valorización de la actividad agrícola, ganadera y forestal** creando las estructuras de mercado necesarias para la integración de insumos y cosechas en cadenas de valor más largas, no relegándose a una maraña interminable de mercados locales con precios dispersos y dependientes de las subvenciones europeas que se descuentan del precio en origen de los productos. Siendo **el cereal tradicional uno de los principales perjudicados por la sequía**, acabando en el abandono de tierras como inmensos eriales y con un crecimiento sin control de plantas leñosas y monte bajo (en España sólo se aprovecha el 25% del crecimiento de la masa forestal), tenemos ante nosotros una oportunidad histórica para, con nuevas técnicas de cultivo menos costosas, crear potentes sumideros de CO2 susceptibles de ser titulizados y vendidos en el mercado de créditos de carbono.

Un nuevo marco institucional (tanto legal como de mercado) junto a unas infraestructuras hídricas eficientes (trasvases, embalses, agua regenerada...) **es el plan para afrontar un futuro inmediato.**

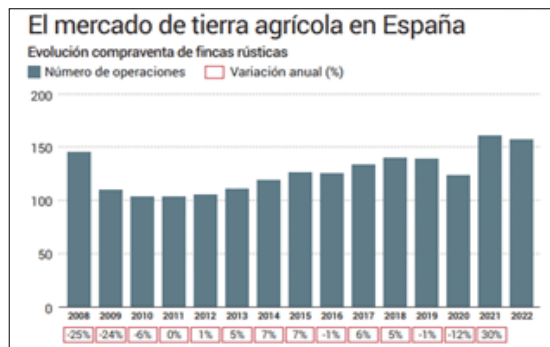
Artículo publicado el 30 de abril en:

THEOBJECTIVE

BREUS

ELS JOVES APOSTEN PER LA COMPRA DE TERRES

El mercat de finques rústiques s' aviva. En plena ofensiva de grans grups d'inversió pel terreny agrícola, el crèdit avalat per la Societat de Caució Agrària (Saeca) a joves agricultors per a l'adquisició de finques es va disparar el 2022 un 36% en passar dels 9,14 als 12,46 milions d'euros.



UNA SEQUERA HIVERNAL S'APODERA DEL SUD D'EUROPA

El sud d'Europa està experimentant la seva segona gran sequera en menys d'un any. Aquesta vegada es tracta d'una inusual: una sequera hivernal. Durant 32 dies consecutius al gener i febrer no va ploure a cap part de França, la sequera hivernal més llarga des que va començar el monitoratge el 1959. Encara no està clar si els pròxims mesos proporcionaran algun alleujament per al sud d'Europa. "Les prediccions climàtiques estacionals mostren una primavera-principis d'estiu més càlida de l'habitual, però encara és molt incert com d'humit serà", diu Andrea Toreti de l'Observatori Europeu de Sequera Copernicus, un organisme d'investigació de la UE. Una primavera seca podria afectar durament l'agricultura, elevant novament els preus dels aliments. És possible que les vies fluvials esgotades s'hagin de tancar a les grans barcasses, cosa que augmenta els costos de transport. L'escassetat de precipitacions també podria causar problemes a les plantes hidroelèctriques d'Europa, que van produir molt menys el 2022 a causa de la sequera de l'any passat.



The Economist

LES ALTERNATIVES VEGETALS JA VENEN PER VALOR DE 447 MILIONS

Malgrat el context inflacionista, el mercat de l'alimentació d'origen vegetal a Espanya va créixer un 22% l'any passat, fins a assolir un valor de 447,4 milions d'euros i situar el nostre país com el quart més important per a aquest segment a Europa, només superat per Alemanya (1.900), Regne Unit (982) i Itàlia (681). El producte d'origen vegetal més demandat és la llet vegetal que, amb unes vendes de 352,8 milions d'euros, se situa com el segon mercat en importància per a l'especialitat per darrere d'Alemanya, segons l'estudi de l'organització internacional sense ànim de lucre The Good Food Institute. El segueixen en importància la carn vegetal, amb un negoci de 84,7 milions d'euros; el formagla vegetal, amb 6,2 milions; la nata vegetal, amb 2,02 milions; i el marisc vegetal, amb 1,7 milions.



BREUS

LA RAMADERIA ES REINVENTA AL METAVERS

La intel·ligència artificial i la geolocalització estan donant pas a un nou pasturatge extensiu que encara metavers i món real. Una combinació que pren forma en un futurista, però actual, sistema de tancament virtual que permet el control i monitorització dels ramats de vaquí, oví i caprí en tot moment i en qualsevol lloc i amb capacitat de llançar alertes al ramader davant de qualsevol problema. Aquesta innovació es basa en un collar amb dispositiu GPS i SIM alimentat per energia solar que ha de portar el bestiar i un perímetre virtual per establir els límits que els animals no han de sobrepassar. La solució tecnològica es completa amb una aplicació per establir la comunicació amb el collar mitjançant una xarxa mòbil



MERCAMADRID OBRE A ESPANYA EL PRIMER MERCAT MAJORISTA 'ONLINE'

Mercamadrid estrena en el seu 40è aniversari un 'hub' d'innovació i presenta el primer espai majorista virtual B2B d'alimentació fresca en el qual replica l'entorn de transaccions comercials per a professionals en un 'marketplace' amb els avantatges del comerç 'online'. La gran diferència competitiva d'aquesta versió digital de Mercamadrid és la incorporació a la plataforma de la tecnologia més avançada, intel·ligència artificial i *machine learning*. Els compradors professionals que usin aquestes eines podran trobar fàcilment els productes que necessiten; realitzar una negociació instantània per assolir el preu més adequat; comunicar-se amb agents d'altres països amb un xat multilingüe en temps real; així com la possibilitat de generar demandes de producte per a aquells que encara no s'hagin bolcat en el catàleg.



LA XINA AIXECA UNA GRAN MURALLA CONTRA EL VI I ESPANYA EXPORTA UN 70% MENYS

La caiguda del consum intern, unida a la pandèmia de Covid-19 i la incertesa comercial, està provocant un comiat sense precedents de les importacions de vi per part del país asiàtic. Les seves compres han caigut en cinc anys a menys de la meitat i Espanya és un dels països més perjudicats. Espanya és el quart exportador de vi a la Xina, per darrere de França, Xile i Itàlia. Però mentre que el mercat del vi cau a la Xina, al Japó està ocorrent justament tot el contrari. El país nipó va augmentar les seves importacions de vi un 8,9% en volum i un 31% en valor el 2022.

Una gran muralla frente al vino
¿Qué país ha perdido más ventas de vino a China desde el récord de 2017?

PAIS	2021	2022	CAIDA EN %
Australia	144,4	2,0	-98,60%
España	134,4	40,4	-69,90%
Francia	232,6	90,6	-61,10%
Sudáfrica	16,3	7,4	-54,80%
EEUU	12,7	6,4	-49,80%
Resto	37,3	22,7	-39,20%
Italia	37,5	26,1	-30,50%
Chile	130,8	134,8	3,10%
Argentina	5,1	6,4	26,70%

Incompetentes o mentirosos



Por **TONI BOLAÑO**

30.04.2023

El Govern salió en tromba contra el ejecutivo de **Pedro Sánchez** por **cerrar el riego del Canal de Urgell**. Su portavoz, **Patricia Plaja**, exigió la modernización del canal y acusó al Gobierno de hipotecar el futuro de los agricultores catalanes por su gestión en el Canal, competencia del Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación. Y dijo para finalizar su alocución que “se tenía que haber hecho lo posible para evitar llegar hasta aquí, pero hasta hoy en esta cuenca no se ha aplicado ningún tipo de **restricción**, ninguna planificación racional del agua pese a que la **sequía** no empezó ayer”.

21 Marzo 2022. **Baldiri Ros**, presidente del **Institut Agrícola Català de Sant Isidre**, y el presidente de Foment, **Josep Sánchez Llibre** presentaron en rueda de prensa su propuesta para convertir a Catalunya en un hub agroalimentario del sur de Europa. “En este sentido, demandamos a la Generalitat y al Gobierno de España la inclusión de este proyecto en las demandas de **fondos europeos** para convertir una zona degradada y empobrecida en una amplia zona de producción agrícola que garantice el suministro de productos básicos porque necesitamos una mayor superficie agrícola para poder producir de manera intensiva, eficiente y sostenible”, decía la nota de prensa. El proyecto contaba con el apoyo explícito del conjunto de la industria agroalimentaria catalana y los regantes de la zona.

“Se trata de un proyecto tractor tanto para la economía catalana como para la economía española. El proyecto de modernización de los Canals d’Urgell es algo más que sólo una inversión superior a **1.300 millones de euros**. Es, probablemente, el último tren en esta tercera década del siglo XXI para ir hacia una revolución económica en zonas especialmente afectadas por el envejecimiento, la despoblación rural, la falta de alternativas económicas que fijen población en el territorio o el aislamiento y falta de conexión con otras partes económica y socialmente potentes del Estado. El valor social, político y económico del agua es incuestionable y la necesidad de hacer una buena gestión apoyada en las más modernas tecnologías y el uso eficiente del recurso, una obligación política y moral de primer orden en nuestra tierra”, continuaba la nota que justificaba un proyecto que iba más allá de convertir en regadío unos miles de hectáreas.

El proyecto fue presentado al Gobierno de España y al Govern de Catalunya. El Ministerio no lo vio con malos ojos pero avisó “el proyecto debe ser avalado y solicitado por la Generalitat para presentar un PERTE en Bruselas”. La Generalitat, más allá de las buenas palabras, no solicitó nunca el PERTE del Canal de Urgell. Sorprende ahora su posición de exigir una inversión de **1.200 millones** para modernizar el Canal y reclamar la gestión del agua.

Sorprende, aunque en realidad la Generalitat miente porque hace un año no movió pieza y ahora oculta su incompetencia en reivindicaciones de gestión, que obvió cuando los empresarios se lo solicitaron. La pataleta de estos días es solo una cortina de humo para ocultar su nefasta gestión, mejor dicho, su ausencia de gestión.

Aragonés preside un Gobierno que de Gobierno solo tiene el nombre. Su consejera de Agricultura, **Teresa Jordà**, dijo a finales de año que no habría un problema de sequía. Toda una vidente sin duda. Gobernar significa tomar decisiones y prever problemas.

No hacía falta sin un gurú para señalar la sequía como un problema, pero ser valiente no parece ser una palabra que presida el Gobierno de Aragónés.

Incompetente y mentiroso, si son sus ejes habituales, junto la callada por respuesta. Ahora se han envuelto en la bandera para eludir su responsabilidad, pero la maldita hemeroteca los deja en evidencia.

¿Nadie va a ser cesado, *president*?



"El valor social, político y económico del agua es incuestionable y la necesidad de hacer una buena gestión apoyada en las más modernas tecnologías y el uso eficiente del recurso, una obligación política y moral de primer orden en nuestra tierra"

Directrius de la Comissió anunciades a l'Estratègia de biodiversitat de la UE i a l'Estratègia forestal de la UE

El 21 de març de 2023, la **Comissió Europea** va publicar dues directrius molt esperades: la primera relacionada amb els boscos primaris i vells i la segona sobre la forestació, la reforestació i la plantació d'arbres.

Dins de l'Estratègia de la UE per a la biodiversitat per al 2030 i l'Estratègia forestal de la UE per al 2030, la **Comissió Europea** va exposar la seva ambició voluntària de protegir estrictament tots els boscos primaris i antics de la UE restants, així com donar suport a la biodiversitat i la restauració dels ecosistemes mitjançant la forestació, la reforestació i plantació d'arbres.

Aleshores, diversos conceptes van quedar sense definir a nivell de la UE, entre d'altres "protecció estricta" i "boscos vells". Per tal d'aclarir la correcta interpretació d'aquestes ambicions no vinculants, la Comissió ha treballat en diversos documents d'orientació. Són rellevants per als objectius esmentats anteriorment:

- Criteris i orientació per a les designacions d'àrees protegides;
- Directrius per definir, cartografiar, supervisar i protegir estrictament els boscos primaris i antics de la UE;
- Directrius sobre forestació, reforestació i plantació d'arbres respectuoses amb la biodiversitat.

Mentre que la guia sobre àrees protegides, que especifica l'enfocament de la noció de "protecció estricta", es va finalitzar a principis de 2022, el procés d'elaboració de les altres dues directrius va trigar més temps i la Comissió ha publicat el seu text final a finals de març de 2023.

Concretament en el cas dels boscos primaris i vells, la directriu voluntària de la Comissió els defineix de manera similar a la que fa la FAO, és a dir, una definició principal complementada amb notes explicatives.

A més, la definició de bosc primari s'alinejarà amb la Guia operativa per a la millora dels informes de bosc primari per a l'avaluació dels recursos forestals mundials desenvolupada per la FAO, un cop hagi estat publicada.

Aquestes importants definicions no vinculants es redacten de la següent manera:

Bosc primari: *'Bosc regenerat naturalment d'espècies d'arbres autòctons, on no hi ha indicis clarament visibles d'activitats humanes i els processos ecològics no es veuen alterats significativament'*.

1. Aquesta definició inclou tant els boscos verges com els gestionats que compleixen la definició.
2. Aquesta definició inclou els boscos on els pobles indígenes participen en activitats tradicionals de custòdia forestal que compleixen la definició.
3. Aquesta definició inclou boscos amb signes visibles de danys abiòtics (per exemple, tempestes, neu, sequeres i incendis) i danys biòtics (per exemple, d'insectes, plagues i malalties).
4. Aquesta definició exclou els boscos on la caça, la caça furtiva, la captura o la recol·lecció hagin provocat la pèrdua d'espècies autòctones significatives o la pertorbació dels processos ecològics.
5. Els boscos primaris tenen una sèrie de característiques clau:
 - Mostren dinàmiques forestals naturals, com ara la composició natural d'espècies arbòries, l'aparició de fusta morta, l'estructura natural d'edat i els processos naturals de regeneració;
 - La zona és prou gran per mantenir els seus processos ecològics naturals;
 - No hi ha hagut cap intervenció humana significativa coneguda, o la darrera intervenció humana significativa va ser fa prou temps com per haver permès que la composició i els processos naturals de les espècies es restableixessin.

Bosc antic: *'Una rodal forestal o una àrea formada per espècies d'arbres autòctons que s'han desenvolupat, principalment mitjançant processos naturals, estructures i dinàmiques normalment associades a fases de desenvolupament tardà en boscos primaris o no alterats del mateix tipus. Els signes d'activitats humanes anteriors poden ser visibles, però estan desapareixent gradualment o estan massa limitats per alterar significativament els processos naturals'.*

1. Aquesta definició inclou els boscos que s'originen no només de la regeneració natural, sinó també d'espècies arbòries autòctones plantades o sembrades (sempre que compleixin la resta de la definició).
2. Aquesta definició inclou rodals forestals on els pobles indígenes participen en activitats tradicionals de custòdia forestal que, d'altra manera, compleixen la definició.
3. Aquesta definició inclou els boscos amb signes visibles de danys abiòtics (per exemple, tempestes, neu, sequeres i incendis) i danys biòtics (per exemple, d'insectes i malalties) que compleixen la definició.
4. Els boscos amb signes visibles d'activitat humana passada no s'exclouen de la definició de boscos vells, llevat que la magnitud de l'impacte de l'activitat sigui tal que impedeixi que el bosc es compti com a vells.
5. Els boscos de vegetació velles no inclouen els rodals per als quals hi ha evidència que es troben sota una gestió productiva activa. Això inclou règims silvícoles de baixa intensitat i boscos.
6. Algunes de les característiques clau dels boscos vells són:
 - Contenen característiques i dinàmiques estructurals com la regeneració natural, la dinàmica de buits, la fusta morta gran i diversa, la complexitat estructural i la presència d'arbres vells, o arbres que arriben a l'etapa senescent i microhàbitats relacionats amb els arbres;
 - Han adquirit aquestes característiques i dinàmiques estructurals a través de diverses dècades de desenvolupament natural sense intervenció humana significativa.

El Consell i el Parlament adopten el Reglament LULUCF

A partir de la proposta de la Comissió de juliol de 2021, el Consell i el Parlament han adoptat el Reglament de modificació pel que fa a l'àmbit d'aplicació, simplificant les normes d'informació i compliment, fixant els objectius dels Estats membres per al 2030 i compromesos amb l'assoliment col·lectiu de la neutralitat climàtica. per al 2035 en el sector d'ús del sòl, silvicultura i agricultura (LULUCF) al març de 2023. El reglament es signarà i es publicarà al Diari Oficial abans d'entrar en vigor.

El nou reglament estableix un objectiu general a nivell de la UE de 310 Mt d'equivalent de CO₂ d'absorcions netes al sector LULUCF l'any 2030. Cada país té el seu propi objectiu d'eliminació de carboni que s'ha d'assolir l'any 2030. Com que l'objectiu d'eliminació de carboni a nivell de la UE és molt ambiciós, a causa de les condicions climàtiques canviants, l'objectiu pot ser difícil d'assolir en alguns països sense reduir els nivells de collita.

La disminució dels nivells d'explotació podria tenir impactes negatius en el lliurament de matèries primeres sostenibles a base de fusta amb finalitats bioeconòmiques, així com els compromisos dels propietaris forestals de contribuir a les pràctiques de gestió oportunes que són necessàries per mantenir el bon estat dels boscos i l'acumulació de carboni també després del 2030.

Com a nota positiva, les institucions van decidir no combinar les emissions de l'agricultura amb la silvicultura que podria haver portat al sector forestal compensant les emissions d'altres sectors. Des de la perspectiva dels propietaris forestals, és prometedora que la UE estigui disposada a ampliar les categories de productes de fusta recollits i incloure noves categories de fusta a la comptabilitat LULUCF. No obstant això, encara no està clar quins productes s'abordaran en el futur i fins a quin punt seria limitat l'abast de les possibles addicions. L'abast d'aquests productes no s'ha de reduir massa, ja que tots els materials a base de fusta són clau per substituir els productes fòssils.

Entre el proteccionismo verde y el liderazgo contra el cambio climático

La UE ha lanzado su arancel verde de forma unilateral a riesgo de disgustar a países que ya la están acusando de proteccionismo encubierto.

Por Federico Steinberg - EXPANSION 3.03.2023

La Unión Europea lleva más de dos años insistiendo en que iba a aprobar un “arancel verde” que gravaría las importaciones provenientes de países con estándares medioambientales bajos para asegurar una competencia justa dentro del mercado interior. Mientras negociaba su diseño, su aplicación, a qué sectores y países afectaría y, sobre todo, mientras intentaba hacerlo compatible con las normas de la Organización Mundial del Comercio (OMC), Rusia invadió Ucrania y Estados Unidos aprobó su mayor plan de inversiones climáticas de la historia, la mal llamada Inflation Reduction Act (IRA).

Pero finalmente, la UE, lenta pero segura, cumplió su promesa. En diciembre del año pasado, la Comisión, el Parlamento y el Consejo cerraron los detalles del acuerdo del CBAM, siglas en inglés del Mecanismo de Ajuste en Frontera del Carbono, que dará mucho que hablar en los próximos años. Entrará en vigor en octubre de 2023 y ha requerido una modificación del complejo Mercado Europeo de Emisiones (ETS por sus siglas en inglés) para evitar que el CBAM fuera discriminatorio y, por tanto, incompatible con la normativa OMC (recordemos que una de las banderas de la UE sigue siendo la defensa del multilateralismo, que Estados Unidos parece haber abandonado definitivamente con los subsidios y el “Buy American” del IRA).

El CBAM constituye un hito para las ambiciones climáticas europeas. Desde la década de 1990, la Unión viene intentando vincular el comercio y el clima en los acuerdos de la OMC, pero se ha topado siempre con la oposición de los países en desarrollo, e incluso de Estados Unidos, que ni siquiera tiene un sistema como el ETS que ponga precio a las emisiones de carbono (China o Corea del Sur, por cierto, sí lo tienen). Pero la emergencia climática ha cambiado el clima político. La ciudadanía europea está en general a favor de introducir cláusulas medioambientales –y también sociales– en sus acuerdos comerciales, y así lo refleja la estrategia de política comercial publicada en 2021, que aboga por la autonomía estratégica abierta, y también por una mayor asertividad de la Unión en su política económica exterior. Si a esto se añade el fuerte compromiso climático de los países europeos – plasmado en los acuerdos Fit for 55 y Pacto Verde Europeo– la UE ha optado por lanzar su arancel verde de forma unilateral, aun a riesgo de disgustar a muchos países que ya la están acusando de proteccionismo encubierto.

Como todo en la legislación europea, el CBAM es un compromiso entre las visiones más liberales-conservadoras, que hace años se oponían a este tipo de reglas, y los enfoques de corte socialdemócrata, que consideran que la norma se ha quedado corta. Pero todos coinciden en que, ante la imposibilidad de avan-

zar en por la vía multilateral, la medida está justificada porque las empresas europeas, que tienen que cumplir los estándares ambientales más elevados del mundo y operar en la jurisdicción con los precios del carbono más altos, están sujetas a una competencia desleal por parte de las empresas que producen fuera de la Unión. El CBAM, que tendrán que pagar los bienes importados a partir de 2026, servirá así para evitar la llamada “fuga de carbono” vinculada a la deslocalización industrial hacia jurisdicciones con normas medioambientales más laxas. Además, incentivará a otros países a elevar sus propios estándares ambientales y a fijar precios a las emisiones para poder vender en el mercado europeo sin pagar al arancel. Si así sucediera, el CBAM habría servido para la lucha contra el cambio climático, y sería otro ejemplo del llamado Efecto Bruselas, uno de los más poderosos instrumentos de poder blando con los que cuenta la Unión, que se ejerce a través de la regulación y no de las armas y mediante el cual otros países terminan por adoptar las normas europeas para poder acceder al mercado interior (en este caso sería el ETS o un sistema de precios del carbono equivalente).

El CBAM se aplicará inicialmente a algunas de las industrias más contaminantes: aluminio, cemento, electricidad, fertilizantes, acero, hierro e hidrógeno. Hasta finales de 2025 las importaciones de estos productos a la UE sólo tendrán que informar de sus emisiones y la Comisión recogerá la información en una tarea que se antoja técnicamente muy complicada porque la mayoría de los países no ponen precio al carbono. Tras este periodo transitorio se reevaluará el ámbito de aplicación y se empezará a recaudar el arancel, cuyos ingresos, estimados en el entorno de los 2.000 millones de euros anuales, irán a las arcas de la Unión Europea como uno de sus nuevos recursos propios que pagarán los fondos Next Generation. La UE espera que sus socios comerciales utilicen los dos años del periodo transitorio para ayudar a sus empresas a cumplir la normativa europea o para implantar sus propias políticas climáticas. El caramelo está claro: evitar pagar el arancel si quieren vender en uno de los mercados más ricos del mundo, y de paso limpiar sus conciencias contribuyendo a la lucha contra el cambio climático. Pero nada asegura que este vaya a ser el feliz desenlace.

Lo primero que sucederá es que muchos países emergentes llevarán el CBAM al mecanismo de solución de disputas de la OMC por considerarlo incompatible



con sus normas. Veremos qué deciden los jueces y, en función del resultado, cómo reacciona la Unión. Además, podría ocurrir que algunos de los países más contaminantes crearan industrias limpias para vender en la UE, pero siguieran contaminando para exportar a otros países, con lo que el objetivo de asegurar una competencia justa en Europa se lograría, pero el de la lucha contra el cambio climático no.

La respuesta de Estados Unidos será clave. Muchos en Washington han visto (erróneamente) en el CBAM una respuesta al IRA, lo que podría deteriorar todavía más la relación comercial transatlántica. Sin embargo, estados como California ya tienen un sistema similar al ETS (aunque el precio de la tonelada de CO₂ es menor), la Administración Biden parece realmente dispuesta a luchar contra el cambio climático (aunque le gustan más los subsidios que ponerle precio a las emisiones contaminantes) y las empresas norteamericanas prácticamente no se verán afectadas por el CBAM porque los estándares medioambientales en Estados Unidos son mucho más altos que en países como India o Turquía. Por lo tanto, dentro de unos años, podríamos encontrarnos con que el CBAM sirvió de inspiración para la creación de un club transatlántico de lucha contra el cambio climático basado en los aranceles verdes que terminó siendo efectivo a nivel global y contribuyó de forma decisiva a la lucha contra el calentamiento global. Pero también podría suceder que el CBAM, junto con el IRA, pase a los libros de historia como una medida que abrió la puerta a nuevas guerras comerciales.

Investigador del Real Instituto Elcano y
Profesor de la Universidad Autónoma de Madrid



L'INSTITUT AGRÍCOLA

CATALÀ DE SANT ISIDRE

*Associació d'Empresaris Agraris
des de 1851*

institutagricola.org
xarxanatura2000.com
ladrecera.com